

S3

4.40

En ljusstråle utgår från punkten $P_1 : (3, -2, -1)$ och reflekteras i planet $\pi : x - 2y - 2z = 0$ och går sedan genom punkten $P_2 : (4, -1, -6)$. I vilken punkt Q träffade ljusstrålen planet?

Lösning.

- (1) Sätt O som reflektionspunkten i planet.
- (2) Låt P_3 vara spegling av P_2 i π .
 - (a) $R\vec{P}_2$ är $O\vec{P}_2$ projicerad på \vec{n} .
 - (b) Enligt planets ekvation fås: $\vec{n} = (1, -2, -2)$
 - (c) $O\vec{P}_3 = O\vec{P}_2 - 2R\vec{P}_2 = O\vec{P}_2 - 2\frac{O\vec{P}_2 \cdot \vec{n}}{\vec{n} \cdot \vec{n}} \vec{n} = (4, -1, -6) - 2\frac{(4, -1, -6) \cdot (1, -2, -2)}{(1, -2, -2) \cdot (1, -2, -2)}(1, -2, -2) = (0, 7, 2)$
- (3) $P_3 : (0, 7, 2)$
- (4) Linjen mellan P_1 och P_3
 - (a) Riktningensvektor $\vec{v} = P_1\vec{P}_3 = (0, 7, 2) - (3, -2, -1) = (-3, 9, 3) = (-1, 3, 1)$
 - (b) Linjen på parameterform: $l : (x, y, z) = (3, -2, -1) + t(-3, 9, 3)$.
- (5) Q ges som skärningen mellan π och l
 - (a) Sätt in uttryck för l i ekvationen för π : $\underbrace{(3 - 3t)}_x - 2\underbrace{(-2 + 9t)}_y - 2\underbrace{(-1 + 3t)}_z = 0 \Leftrightarrow 9 - 27t = 0 \Leftrightarrow t = 1/3$
 - (b) Sätt in $t = 1/3$ i l . Detta ger: $(x, y, z) = (3, -2, -1) + \frac{1}{3}(-3, 9, 3) = (2, 1, 0)$
- (6) Svar: skärningen sker i $Q : (2, 1, 0)$.

5.16

Given HON-bas: $\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3$. Introducera en ny HON-bas: $\hat{e}_1, \hat{e}_2, \hat{e}_3$ så att $\hat{e}_3 \perp \pi_1 : x - y - z = 3$ och $\hat{e}_1 \parallel \pi_2 : x + y + 2z = 5$. Ange koordinater för $(1, 2, 3) = 1\vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 + 3\vec{e}_3$ i den nya basen.

Lösning.

- (1) $\hat{e}_3 \perp \pi_1 \Rightarrow \hat{e}_3 \parallel n_1$ där n_1 är normalen till planet π_1 .
 - (a) $\vec{n}_1 = (1, -1, -1)$
 - (b) $\hat{e}_3 = \frac{1}{|\vec{n}_1|} \vec{n}_1 = \frac{1}{\sqrt{3}}(1, -1, -1)$
- (2) \hat{e}_1 är ortogonal mot både normalen n_2 till π_2 och mot \vec{n}_1 , dvs. \hat{e}_3 .
 - (a) $\hat{e}_1 \parallel (\vec{n}_2 \times \vec{n}_1)$
 - (b) $\vec{n}_2 = (1, 1, 2)$
 - (c) $\vec{n}_2 \times \vec{n}_1 = (1, 1, 2) \times (1, -1, -1) = (1, 3, -2)$
 - (d) $\hat{e}_1 = \frac{1}{|\vec{n}_2 \times \vec{n}_1|} \vec{n}_2 \times \vec{n}_1 = \frac{1}{\sqrt{14}}(1, 3, -2)$

- (3) $\hat{e}_2 = \hat{e}_3 \times \hat{e}_1$ (varför inte $\hat{e}_1 \times \hat{e}_3$?)
- (a) "Minnesregel": $\hat{e}_3 = \hat{e}_1 \times \hat{e}_2$. Flytta bakåt \hat{e}_2 och då ska allt annat knuffas framåt: $\hat{e}_2 = \hat{e}_3 \times \hat{e}_1$
- (b) $\hat{e}_3 \times \hat{e}_1 = \frac{1}{\sqrt{3}}(1, -1, -1) \times \frac{1}{\sqrt{14}}(1, 3, -2) = \frac{1}{\sqrt{42}}(1, -1, -1) \times (1, 3, -2) = \frac{1}{\sqrt{42}}(5, 1, 4)$
- (c) $\hat{e}_2 = \frac{1}{\sqrt{42}}(5, 1, 4)$
- (4) Har nu fått alla värden på den nya basen i den gamla.
- (5) För att beräkna koordinaterna används en sats i kapitel 4:
- (a) $\hat{x}_k = \hat{e}_k \times \bar{u}$, (där $\bar{u} = \hat{x}_1\hat{e}_2 + \hat{x}_2\hat{e}_2 + \hat{x}_3\hat{e}_3$)
- (b) $\bar{u} = (1, 2, 3)$
- (c) $\hat{x}_1 = \hat{e}_1 \cdot \bar{u} = \frac{1}{\sqrt{14}}(1, 3, -2) \cdot (1, 2, 3) = \frac{1}{\sqrt{14}}(1 + 6 - 6)$
- (d) Osv...

7.26

Lös matrisekvationen $A\bar{X}B=C$

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 2 & 4 \\ 5 & 3 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$$

Lösning.

- (1) Vilken storlek har \bar{X} ?
- (a) 3×2
- (2) För att få bort A , multiplicera med A^{-1} , om den existerar från vänster på VL och HL.
- (a) $A\bar{X}B = C \Leftrightarrow \underbrace{A^{-1}A}_I \bar{X}B = A^{-1}C \Leftrightarrow \bar{X}B = A^{-1}C$
- (3) För att få bort B , multiplicera med B^{-1} från höger.
- (a) $\bar{X}B = A^{-1}C \Leftrightarrow \bar{X} \underbrace{BB^{-1}}_I = A^{-1}CB^{-1} \Leftrightarrow \bar{X} = A^{-1}CB^{-1}$
- (4) A inverterbar?
- (a) $[A|I] \sim \dots [I|A^{-1}]$
- (b)
$$\left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 3 & -2 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & -2 & 2 & -1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & -1 & 1 \end{array} \right] \underbrace{\hspace{10em}}_{A^{-1}}$$
- (5) B inverterbar?
- (a) Ja, pss
- (6) Därefter använd formeln $\bar{X} = A^{-1}CB^{-1}$
- (a) $ABC = (AB)C = A(CB)$

7.28

Lös $A\bar{X} + \bar{X}A = B$, där $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 4 & 3 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 3 & -2 \\ 6 & -5 \end{pmatrix}$

Lösning.

- (1) Storlek på \overline{X} ?
 - (a) 2×2
- (2) $\overline{X} = \begin{pmatrix} x_1 & x_2 \\ x_3 & x_4 \end{pmatrix}$
- (3) $A\overline{X} = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 4 & 3 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 & x_2 \\ x_3 & x_4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_1 + 2x_3 & x_2 + 2x_4 \\ 4x_1 + 3x_3 & 4x_2 + 3x_4 \end{pmatrix}$
- (4) $\overline{X}A = \dots$
- (5) Detta ger ett linjärt ekvationssystem.

5.24

En *liksidig* triangel ligger i planet $\pi : x + y + z = 3$ och har hörn i punkterna $P_1 : (1, 1, 1)$ och $P_2 : (1, 2, 0)$. Bestäm alla möjliga lägen för det tredje hörnet.

Lösning.

- (1) På hur många ställen kan den tredje punkten läggas?
 - (a) Två
- (2) Koordinaterna för det okända hörnet är $P_3 : (x, y, z)$
- (3) Vektorn som bildas mellan punkten P_1 och P_3 kallas för $\vec{u} = (x - 1, y - 1, z - 1)$
- (4) Vektorn som bildas mellan P_1 och P_2 kallas för \vec{v}
- (5) Vinkeln mellan \vec{u} och \vec{v} är $\pi/3$
- (6) Vet att $\vec{u} \perp \vec{n}$ där \vec{n} är normalen till π .
- (7) Längden av $\vec{u} \cdot |\vec{v}| = \sqrt{0^2 + 1^2 + (-1)^2} = \sqrt{2}$
- (8) $|\vec{u}| = 2$
- (9) $\vec{v} = (1, 2, 0) - (1, 1, 1) = (0, 1, -1)$
- (10) $\vec{u} \cdot \vec{v} = (x - 1, y - 1, z - 1) \cdot (0, 1, -1) = y - 1 - (z - 1) = y - z$
- (11) $\vec{u} \cdot \vec{v} = |\vec{u}| \cdot |\vec{v}| \cdot \cos[\vec{u}, \vec{v}] = \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \cos \frac{\pi}{3} = 1$
- (12) $y - z = 1$
- (13) $\vec{u} \perp \vec{n} \Rightarrow 0 = \vec{u} \cdot \vec{n} = (x - 1, y - 1, z - 1) \cdot (1, 1, 1) = x - 1 + y - 1 + z - 1 = x + y + z - 3$
- (14) $2 = |\vec{u}|^2 = (x - 1)^2 + (y - 1)^2 + (z - 1)^2$
- (15) Får ekvationssystemet:
$$\begin{cases} x + y + z = 3 \\ y - z = 1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} z = t \\ y = 1 + z = 1 + t \\ x = 3 - y - z = 2 - 2t \end{cases}$$
- (16) $(x - 1)^2 + (y - 1)^2 + (z - 1)^2 = 2$ så $(2 - 2t - 1)^2 + (1 + t - 1)^2 + (t - 1)^2 = 2 \Leftrightarrow 6t^2 - 6t + 0 = 0 \Leftrightarrow 6(t^2 - t) = 0 \Leftrightarrow 6t(t - 1) = 0$. $t = 0$ eller $t = 1$
- (17) $t = 0$ ger $(x, y, z) = (2, 1, 0)$
- (18) $t = 1$ ger $(x, y, z) = (0, 2, 1)$
- (19) Svar de två punkterna är $(2, 1, 0)$ och $(0, 2, 1)$.